

12. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2025

Cifra proiectului 25.80013.5107.33ROMD

Denumirea Proiectului Impactul politicilor agricole europene asupra utilizării terenurilor: experiența României și lecții pentru Republica Moldova într-o perspectivă europeană

Rezumat în limba română pentru anul 2025 1 pagină

Politicile agricole europene în Republica Moldova, în perioada 1991-2025, au vizat reforme semnificative, care să adapteze agricultura la standardele europene, promovând modernizarea sectorului, susținerea agricultorilor mici și mijlocii, creșterea productivității și alinierea la cerințele pieței Uniunii Europene.

În anii '90, după destrămarea URSS, Republica Moldova a început un proces intens de reformă agrară, prin adoptarea Codului Funciar în 1991, care a permis privatizarea terenurilor agricole ce erau anterior în proprietatea colectivă și de stat. Această reformă a inclus decizii legislative privind acordarea drepturilor asupra terenurilor foștilor membri ai colhozurilor și sovhozurilor, inclusiv parcelării în gospodării mici, de până la 0.75 hectare pentru fiecare membru, extinzându-se până la circa 344,500 hectare privatizate până în 1999. Procesul a fost marcat de un debut lent, mai ales din cauza rezistenței și a problemelor legale privind certificatele de proprietate.

Politicile europene au subliniat necesitatea consolidării terenurilor, deoarece deținerea fragmentată în mai multe parcele mici a fost un impediment major dezvoltării pieței funciare. Republica Moldova a înregistrat o medie de aproximativ 1.5 hectare per agricultor, adesea distribuită în 3-4 parcele separate, ceea ce a fost un obstacol pentru eficiență și investiții agricole.

După anii 2000, Republica Moldova a început să dezvolte politici pentru a alinia agricultura la standardele UE, inclusiv prin semnarea Acordului de Asociere cu UE în 2014, care a creat zona de liber schimb aprofundat și cuprinzător (DCFTA). În această perioadă, au fost introduse subvenții, facilități fiscale și programe de sprijin pentru antreprenori, în special pentru cei mici sau mijlocii. Au fost adoptate legislații noi și a modernizat sistemul de evidență funciară, transpunând norme europene, care reglementează utilizarea și managementul terenurilor agricole, pășunilor, fânețelor, și irigațiilor. Prin programe finanțate de UE, s-au promovat proiecte pentru conservarea solului, extinderea irigațiilor, restaurarea terenurilor degradate și dezvoltarea infrastructurii agricole durabile, finanțări de îmbunătățiri funciare și a plantărilor de perdele forestiere de protecție.

Pentru implementarea eficientă a politicilor agricole, inclusiv pentru acordarea subvențiilor, monitorizarea culturilor și gestionarea durabilă a terenurilor, Republica Moldova a dezvoltat și modernizat sisteme de colectare și integrare a datelor geografice și cadastrale, conform normelor europene. Acest lucru presupune realizarea de registre digitale ale fermierilor și suprafețelor agricole, folosind tehnologii GIS (Sisteme Informaționale Geografice) și teledetecție pentru monitorizarea, în timp real, a utilizării terenurilor și a schimbărilor în peisajul agricol.

Proiecte suportate de UE, precum „Îmbunătățirea serviciilor de date spațiale în Republica Moldova conform standardelor UE”, au vizat interoperabilitatea bazelor de date cadastrale și agricole, pentru a oferi autorităților capacitatea de a lua decizii informate și în timp util. Aceste

inițiative sunt aliniate cu Strategia de Transformare Digitală a Moldovei, care integrează sistemele de monitorizare și înregistrare pentru exploatații agricole, facilitând practicile agricole durabile și conformitatea cu regulile UE.

Utilizarea GIS și a tehnologiilor de teledetecție ajută la evaluarea continuă a schimbărilor în utilizarea terenurilor, permit evidența zonelor agricole, pășunilor și terenurilor forestiere și susține formularea de politici agricole, bazate pe date reale, nu pe estimări. Aceste tehnologii permit identificarea zonelor vulnerabile la degradare, optimizarea utilizării terenurilor pentru agricultura intensivă și protejarea mediului, în concordanță cu obiectivele europene de sustenabilitate.

Generalizând, menționăm că, colectarea datelor cartografice în Republica Moldova este strâns legată de politicile agricole europene, fiind un factor cheie pentru monitorizarea, planificarea și gestionarea durabilă a terenurilor agricole, asigurând implementarea corectă a reformelor funciare și creșterea competitivității sectorului agricol moldovenesc.

Rezumat în limba engleză pentru anul 2025 1 pagină

European agricultural policies in the Republic of Moldova, in the period 1991-2025, aimed at significant reforms, adapting agriculture to European standards, promoting the modernization of the sector, supporting small and medium-sized farmers, increasing productivity, and aligning with the requirements of the European Union market.

In the 1990s, after the collapse of the USSR, the Republic of Moldova began an intensive process of agrarian reform by adopting the Land Code in 1991, which enabled the privatization of agricultural land, previously in collective and state ownership. This reform included legislative decisions to grant land rights to former members of collective and state farms, including parceling into small households, up to 0.75 hectares per member, expanding to about 344,500 hectares and privatization by 1999. The process was marked by a slow start, mainly due to resistance and legal issues related to property certificates.

European policies have emphasized the need for land consolidation, as fragmented ownership in several small plots has been a significant impediment to the development of the land market. The Republic of Moldova has an average of about 1.5 hectares per farmer, often distributed in 3-4 separate plots, which has been an obstacle to efficiency and agricultural investment.

After the 2000s, Moldova began developing policies to align agriculture with EU standards, including by signing the Association Agreement with the EU in 2014, which established a Deep and Comprehensive Free Trade Area (DCFTA). During this period, subsidies, tax incentives, and support programs for entrepreneurs, especially small and medium-sized ones, were introduced. New legislation has been adopted, and the land registry system has been modernized, transposing European norms which regulate the use and management of agricultural land, pastures, hayfields, and irrigation. EU-funded programs have supported projects in soil conservation, irrigation expansion, land restoration, and the development of sustainable agricultural infrastructure, financing land improvements and the planting of protective forest curtains.

For the efficient implementation of agricultural policies, including subsidy grants, crop monitoring, and sustainable land management, the Republic of Moldova has developed and

EU-supported projects, such as “Improving spatial data services in the Republic of Moldova, according to EU standards”, have aimed to improve the interoperability of cadastral and agricultural databases to enable authorities to make informed, timely decisions. These initiatives align with the Moldovan Digital Transformation Strategy, which integrates monitoring and recording systems for agricultural holdings, thereby facilitating sustainable farming practices and compliance with EU rules.

In general, we note that the collection of cartographic data in the Republic of Moldova is closely linked to European agricultural policies, serving as a key factor in monitoring, planning, and sustainable management of agricultural lands, ensuring the proper implementation of land reforms and increasing the competitiveness of the Moldovan agrarian sector.

3.12.2025